

Eğitim Sektörü Çalışması
ORTA ÖĞRETİM

*Gençler için Fırsatların Yaygınlaştırılması
ve Becerilerin Oluşturulması :
Türkiye’de Orta Öğretim için Yeni Bir
Gündem*

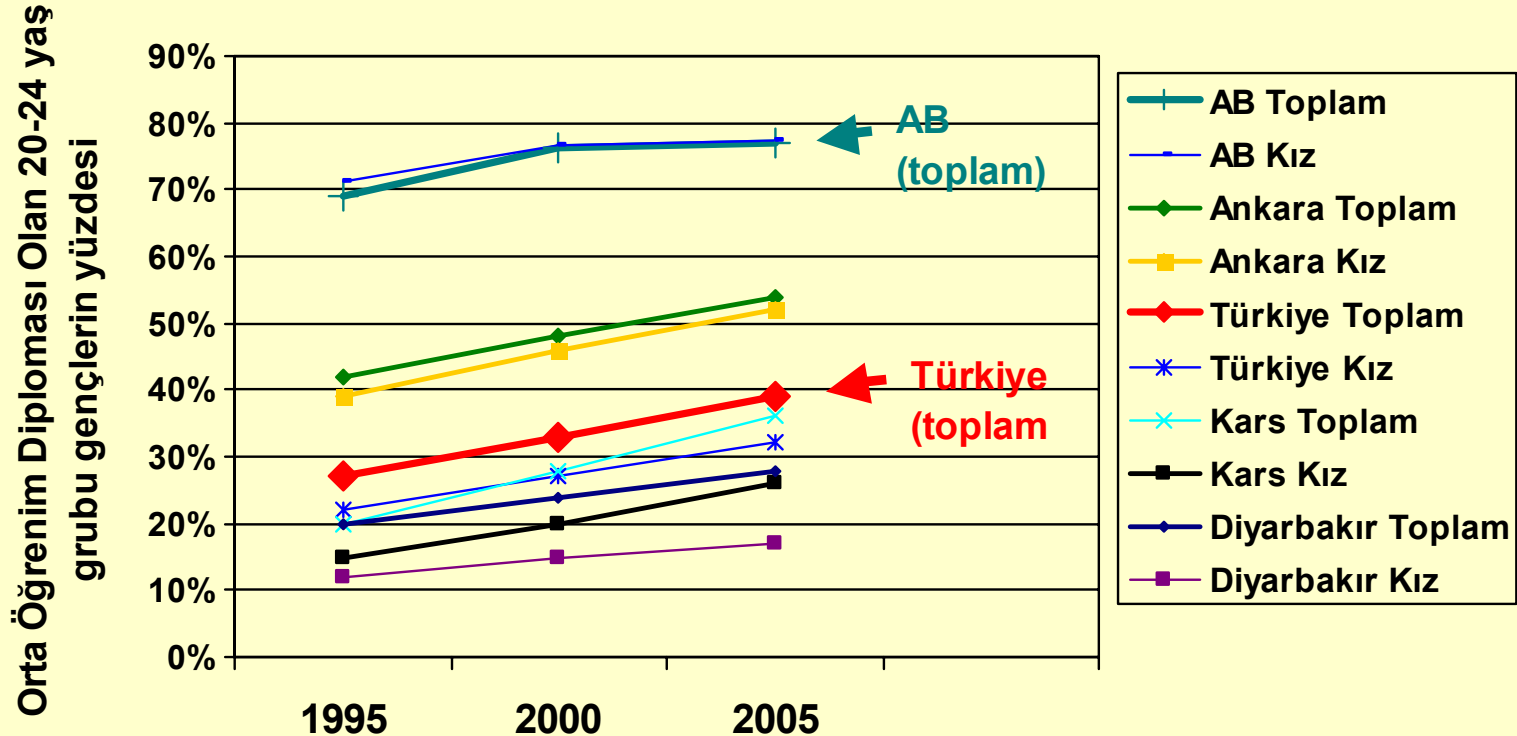
Robin Horn
Dünya Bankası

Bugün Orta Öğretim Türkiye için Hayati Öneme Sahip

- Ekonomik Başarı için Orta Öğretime ihtiyaç var
 - Küreselleşme gençler için ve insan sermayesinin gelişimi için yeni zorlu görevler doğurmuştur, ve temel eğitim artık yeterli bir temel sunmamaktadır
- Nüfusun en büyük kesimini oluşturan gençler
 - Bu büyük grup Türkiye için bir risk mi, yoksa bir fırsat mı? Türkiye'nin geleceğine yatırım yapması gerek
- 8 yıllık temel eğitim mezunlarının oluşturduğu baskıdaki artış
 - Yeni ilköğretim mezunları öğrenimlerine devam etmek istiyor

Türkiye'nin Avrupa ve Dünya ile Rekabet Edebilmesi için Çok Daha Fazla Orta Öğretim Mezununa İhtiyacı Olacak

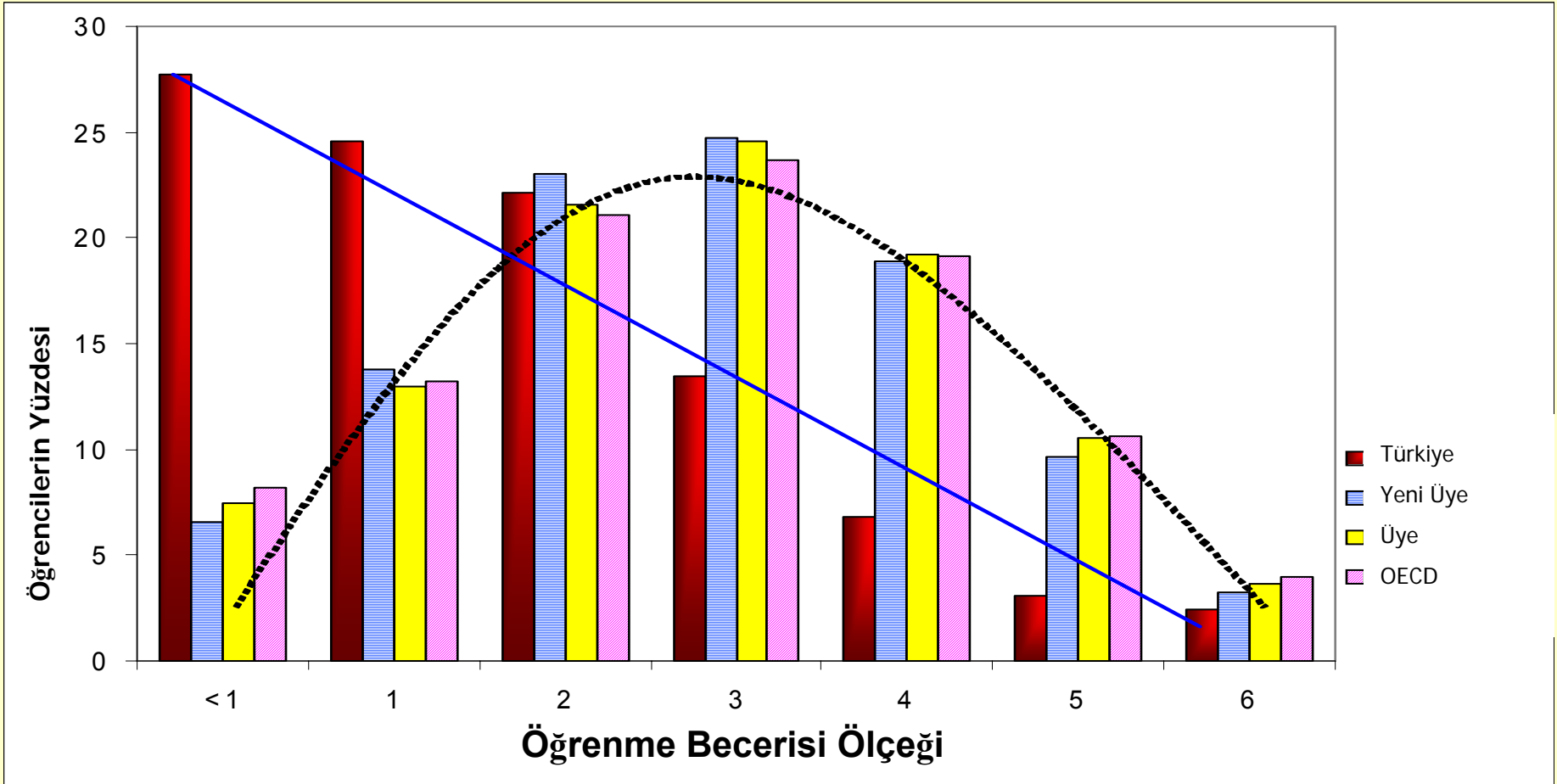
AB'nin 2015 Hedefi – 22 Yaşındaki Gençlerinin %85'i Orta Öğretim Diplomasına Sahip Olacak

Orta Öğrenim Diploması veya Sertifikası Artık Yeterli Değil

- Artık sadece gençlerin ne öğrendikleri yeterli değil
- Artık sadece gençlerin ne bildikleri yeterli değil;
- **Neler yapabildikleri,**
- **Nasıl düşündükleri,**
- **Bilgi ve düşüncelerini gerçek dünyada nasıl uyguladıkları da önemli**

Türkiye'nin Daha Yüksek Kaliteli Orta Öğretim Mezunlarına İhtiyacı Var

Orta Öğretim Mezunları Yeni Beceri Türlerine İhtiyaç Duyuyor

- Okullar öğrencilerine, akademik bilgi ve mesleki becerilerin ötesinde yeni beceriler sağlamak zorunda
- Okullar bu yeni becerileri hem genel hem de mesleki orta öğretimde sağlamak zorunda
- Yeni beceriler, tüm müfredat boyunca öğrenilen belirli akademik disiplinlere bağlı değil
- Bu devingen bir hedeftir.

Yeni Beceriler

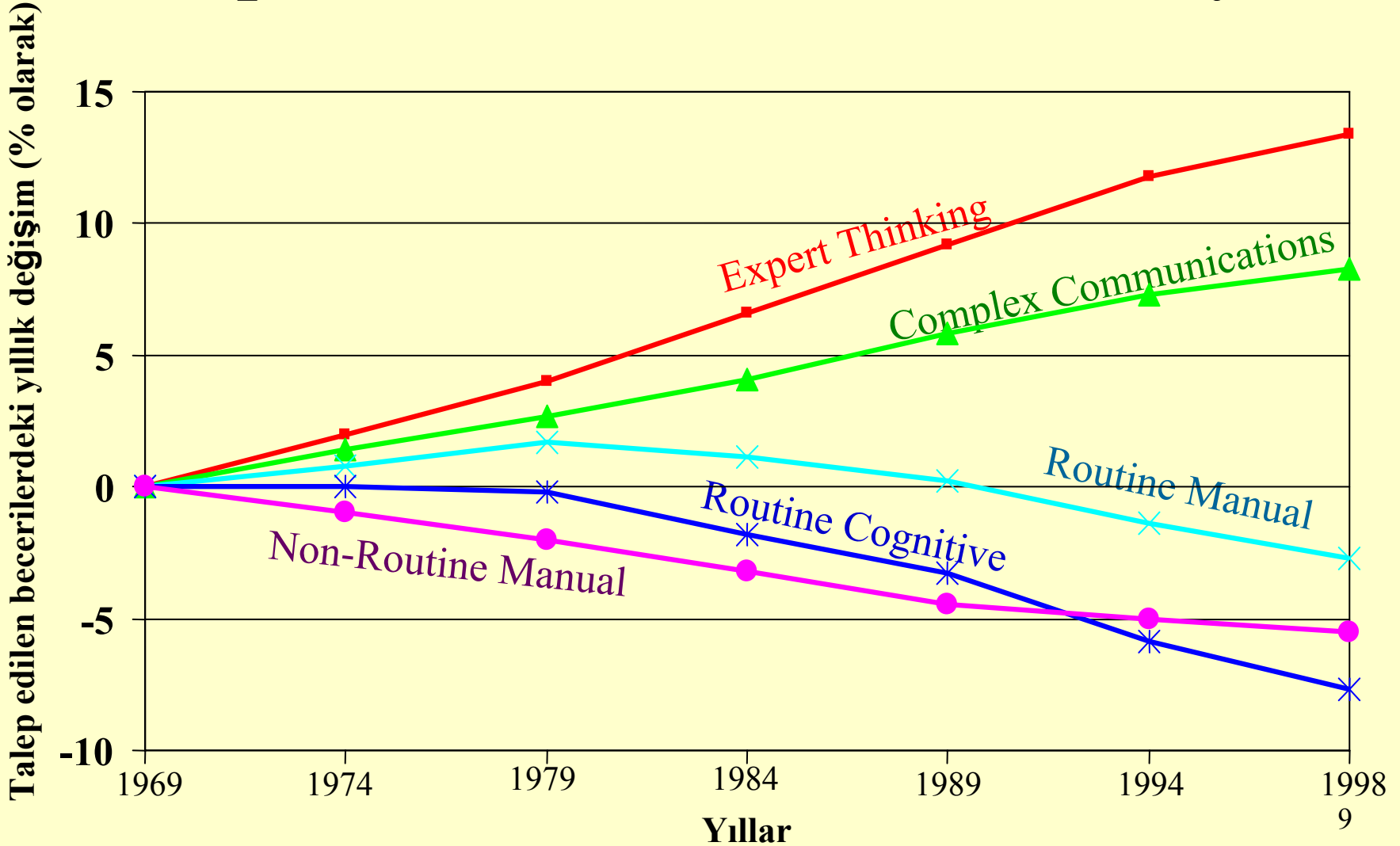
- Akademik bilgileri uygulamalı bilgilerle birleştirebilmek --“ne olduğunu bilmek” ve “nasıl olduğunu bilmek”
- Bilgiye dayalı bir dünyada bilgiye erişebilme, bilgiyi seçebilme ve değerlendirebilme
- Bilgiyi oluşturabilme, uyarlayabilme ve aktarabilme
- Katı bilişsel becerilerin ötesinde çoklu düşünmeyi geliştirebilme ve uygulayabilme

Yeni Beceriler

(devamı)

- Analitik düşünebilme ve karmaşık düşünceleri basit bir şekilde ifade edebilme
- Belirsiz durumlarla, beklenmeyen sorunlarla ve öngörülemeyen koşullarla baş edebilme
- Etkin bir şekilde ve grup içerisinde çalışabilme ve öğrenebilme
- Farklı kültür ve dillerle çalışabilme
- Birden fazla kariyerle baş edebilme ve bir iş piyasasında yer bulabilme

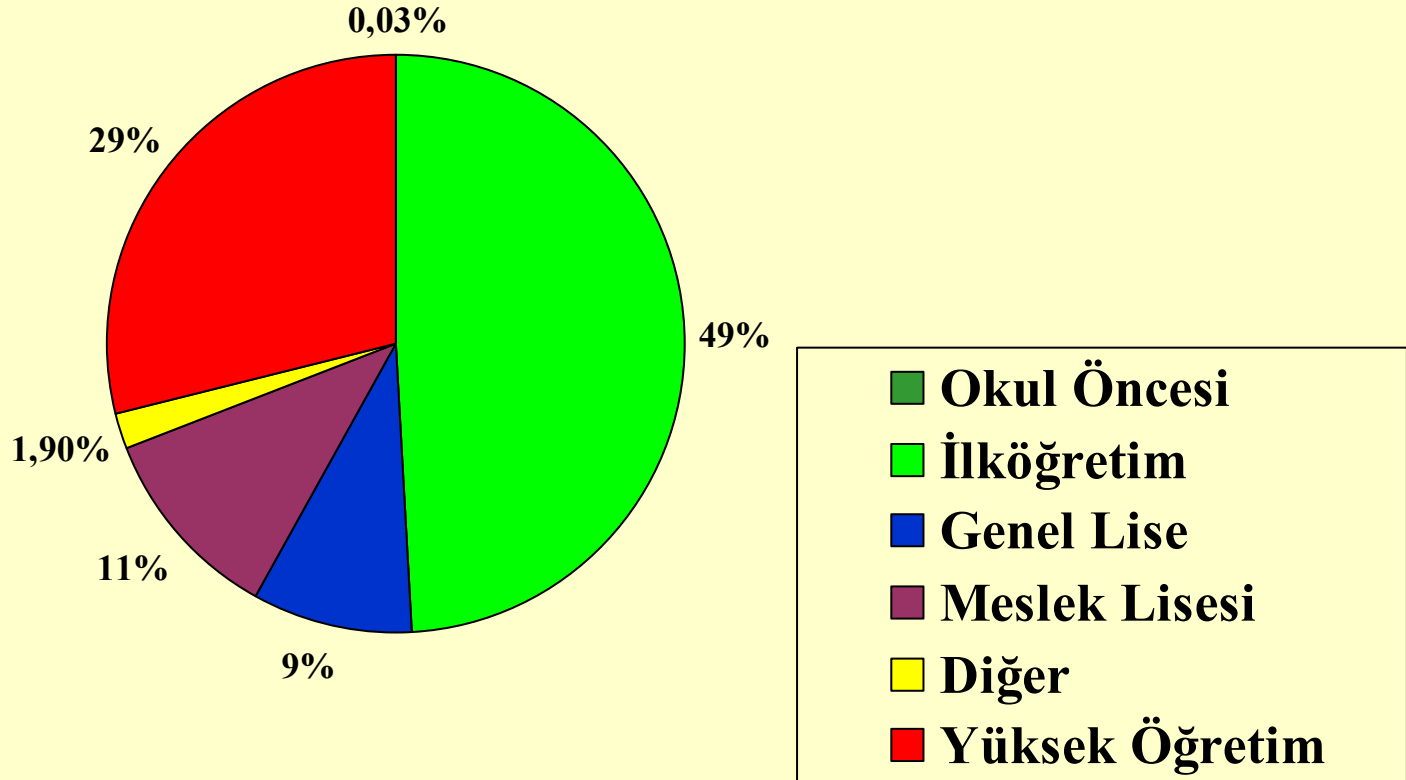
İşverenler Artık Bu Yeni Becerilere Sahip Kişileri İstihdam Etmek İstiyor

Türkiye'deki Orta Eğitim Sistemini Etkileyen Faktörler: Bazı ESS Araştırma Bulguları

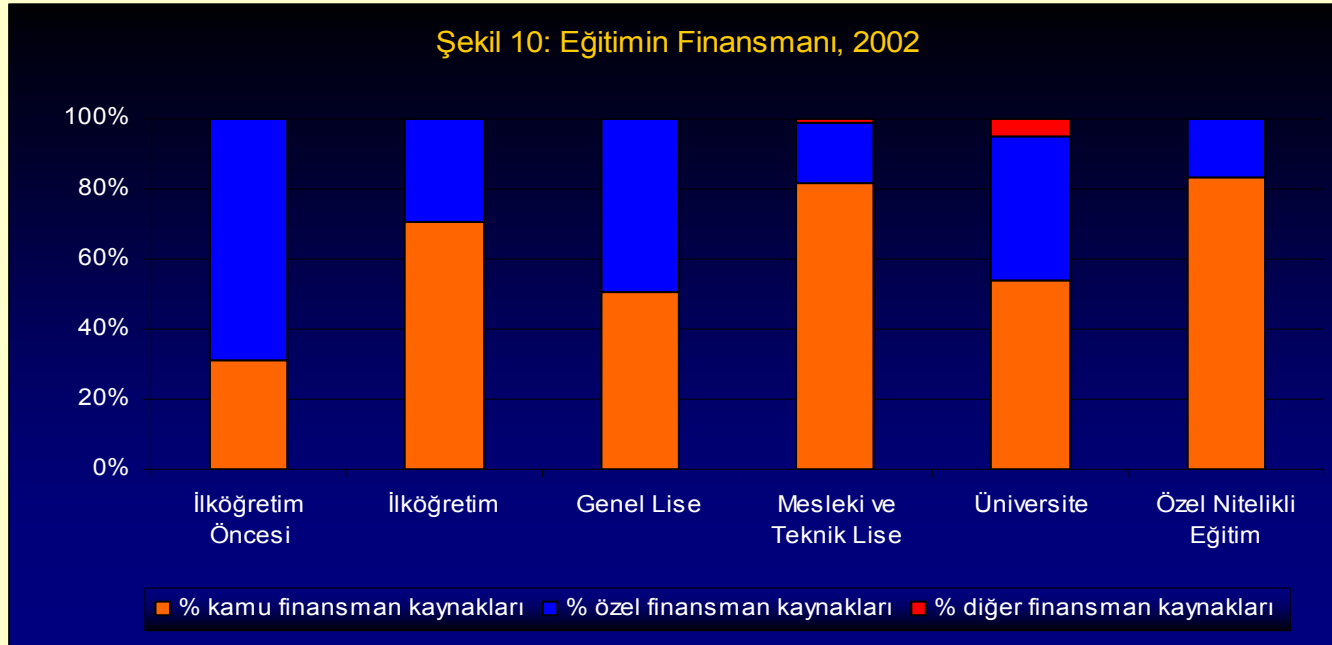
- Orta Öğretim Harcamaları
- Orta Öğretimde Okullaşma Oranlarının Yükseltilmesi
- Orta Öğretimde Eşitlik
- Orta Öğretimin Çıktıları

Orta Öğretime Yönelik Kamu Harcamaları

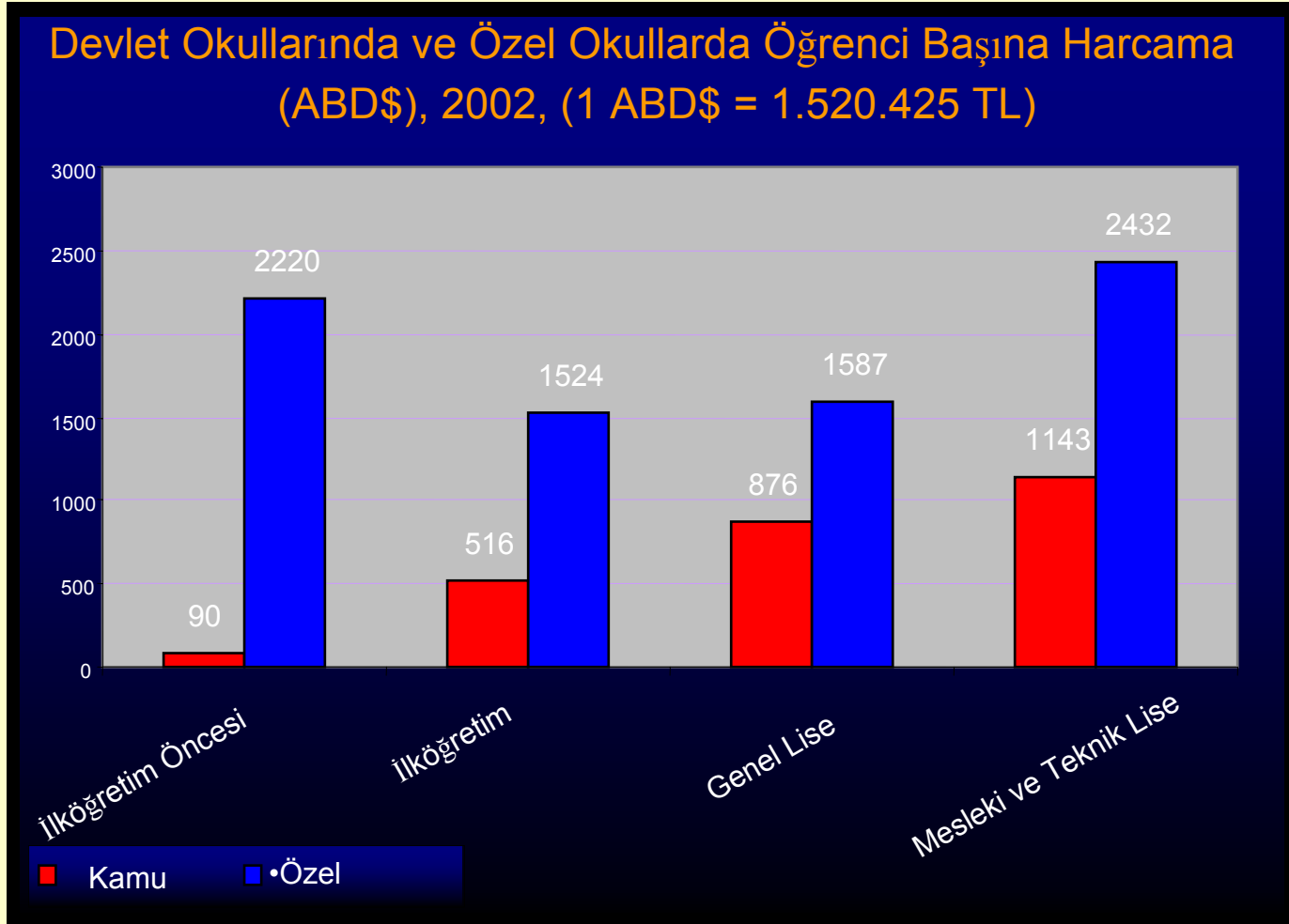

Özel ve Kamu Harcamaları

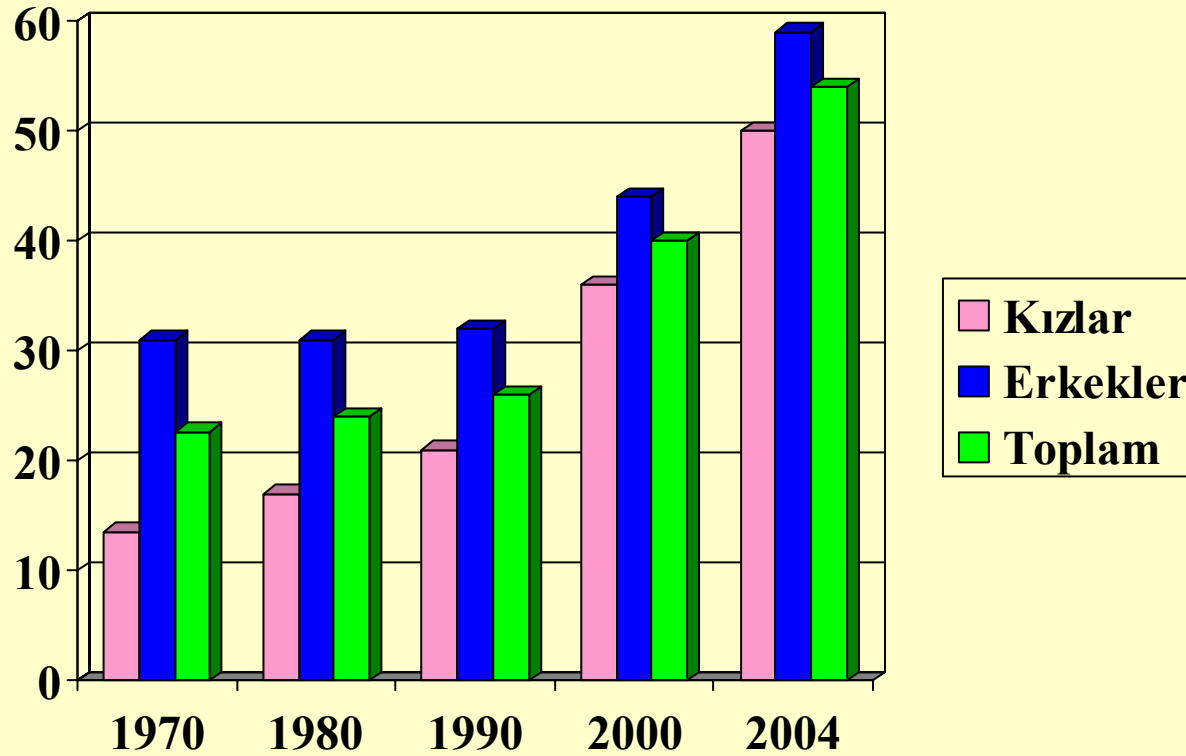
- Normal devlet liselerine yapılan toplam harcamalara aileler yaklaşık yüzde 50 oranında katkıda bulunmuştur
- Ancak meslek liselerine yapılan toplam harcamalara ailelerin katkısı çok düşük olmuştur.

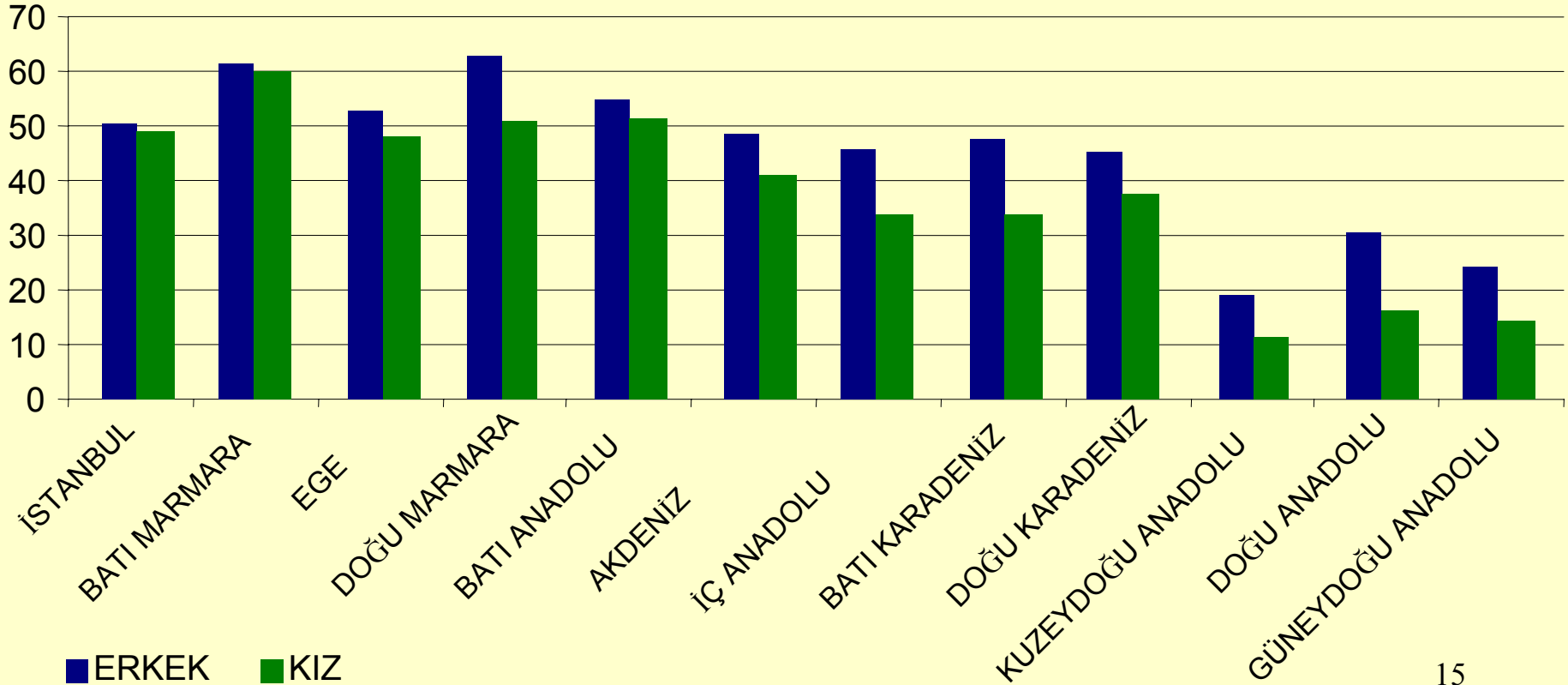
Özel ve Kamu Orta Öğretim Kurumlarında Öğrenci Başına Harcama

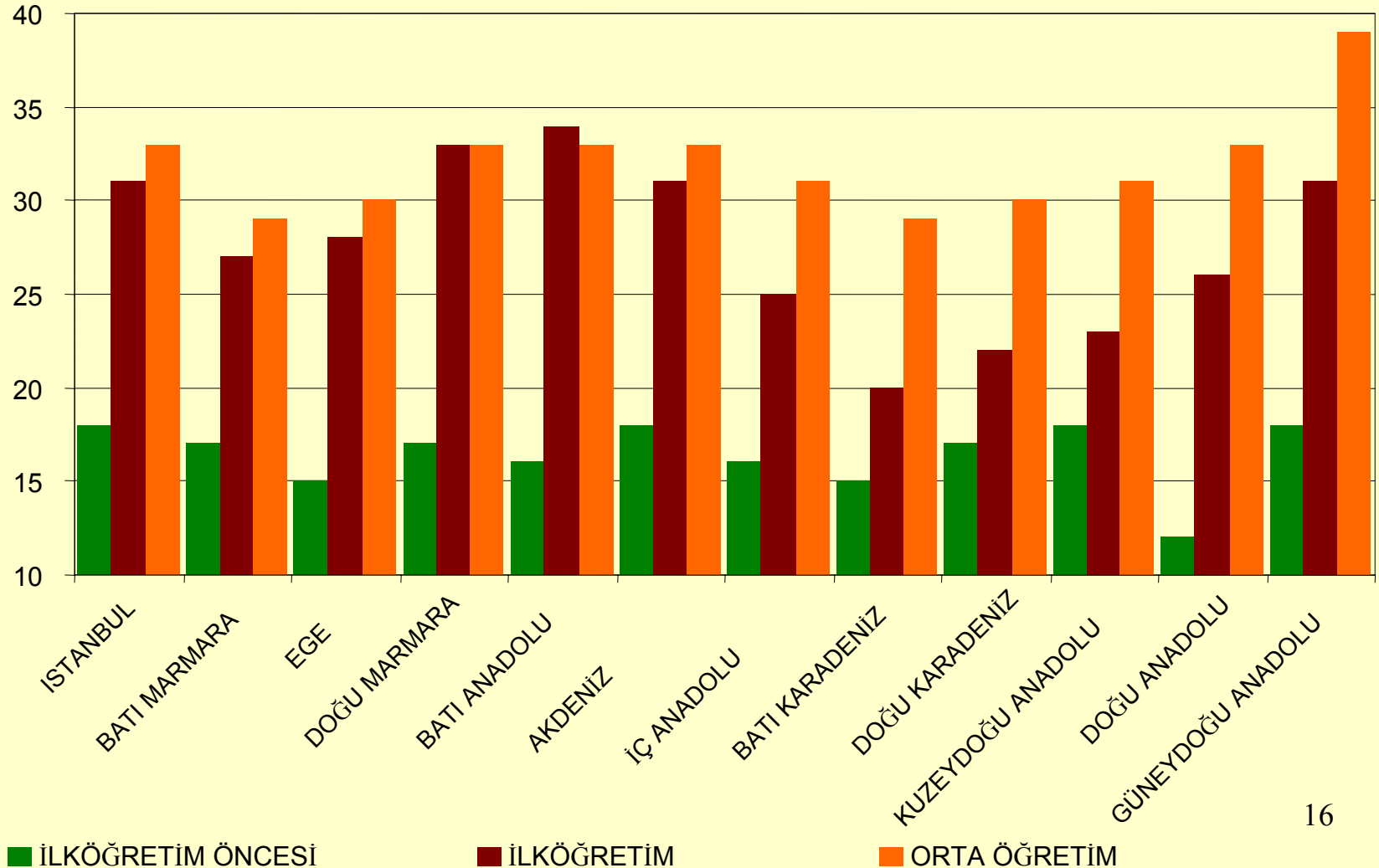
Orta Öğretimde Net Okullaşma Oranları (1970 – 2004)

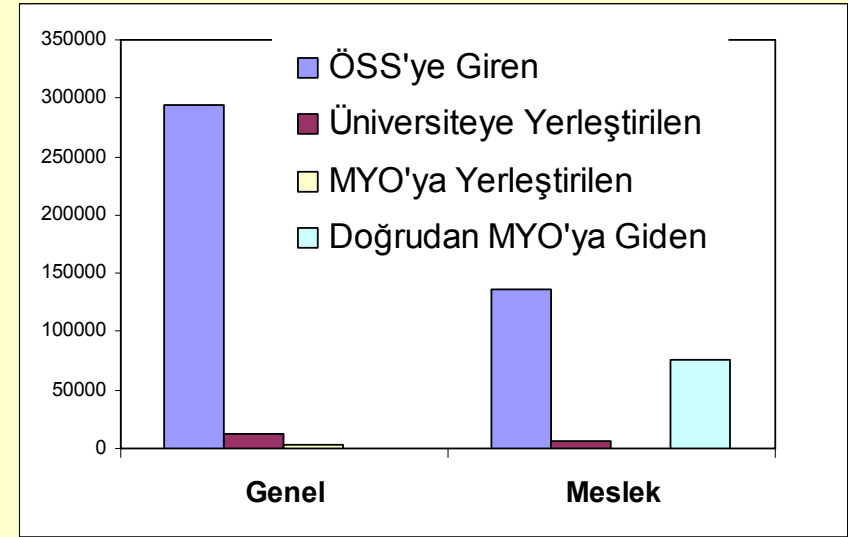
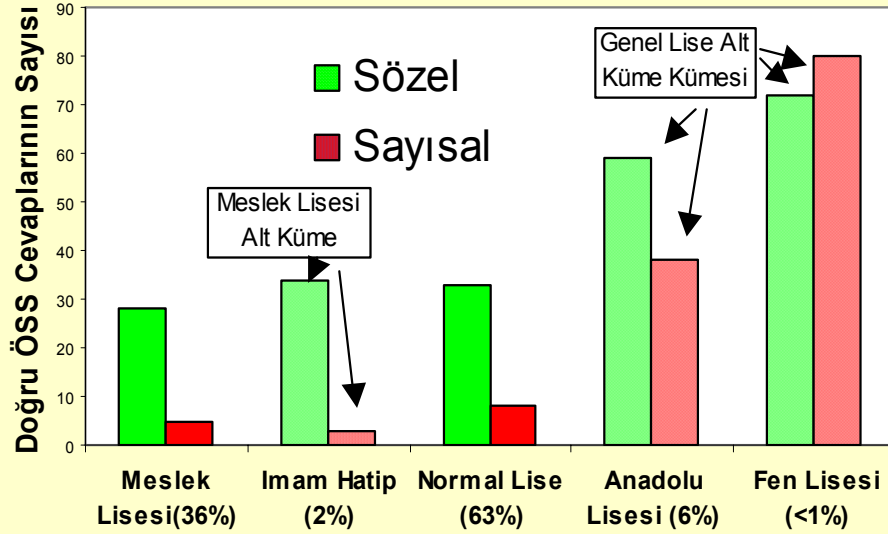
Orta Öğretimde Net Okullaşma Oranlarındaki Bölgesel Farklılıklar (2001 – 2002)

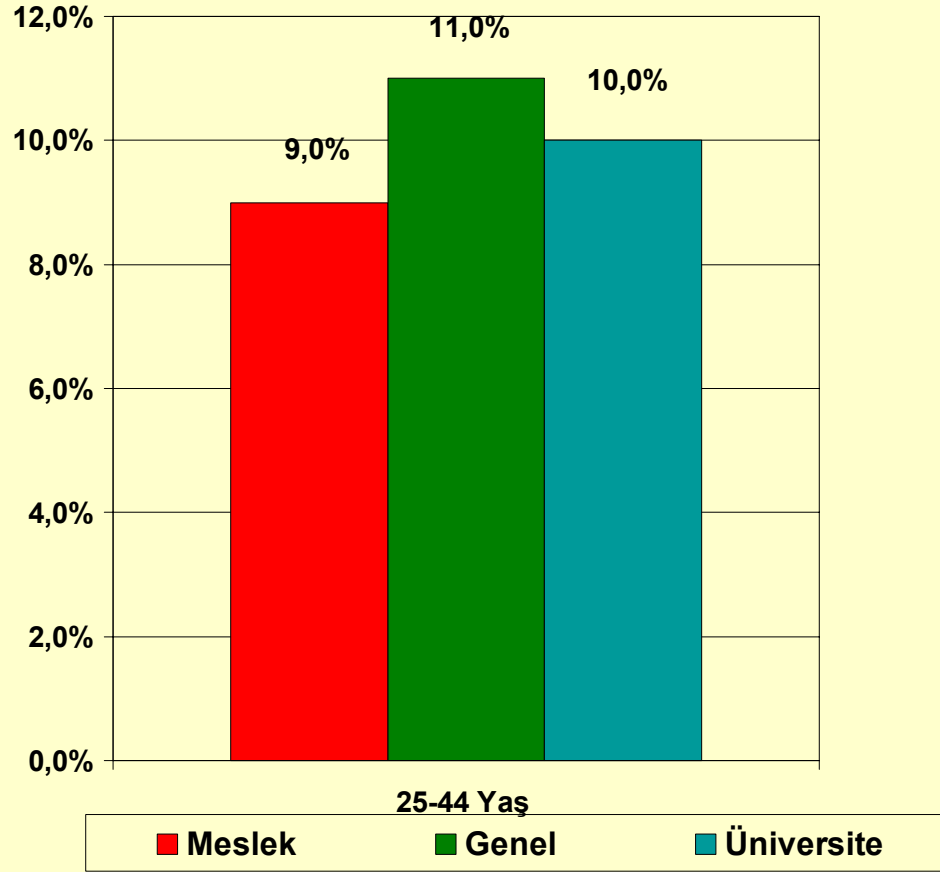
Orta Öğretim Kurumlarında Öğretmen Başına Düşen Öğrenci Sayısındaki Bölgesel Farklılıklar (2001 – 2002)

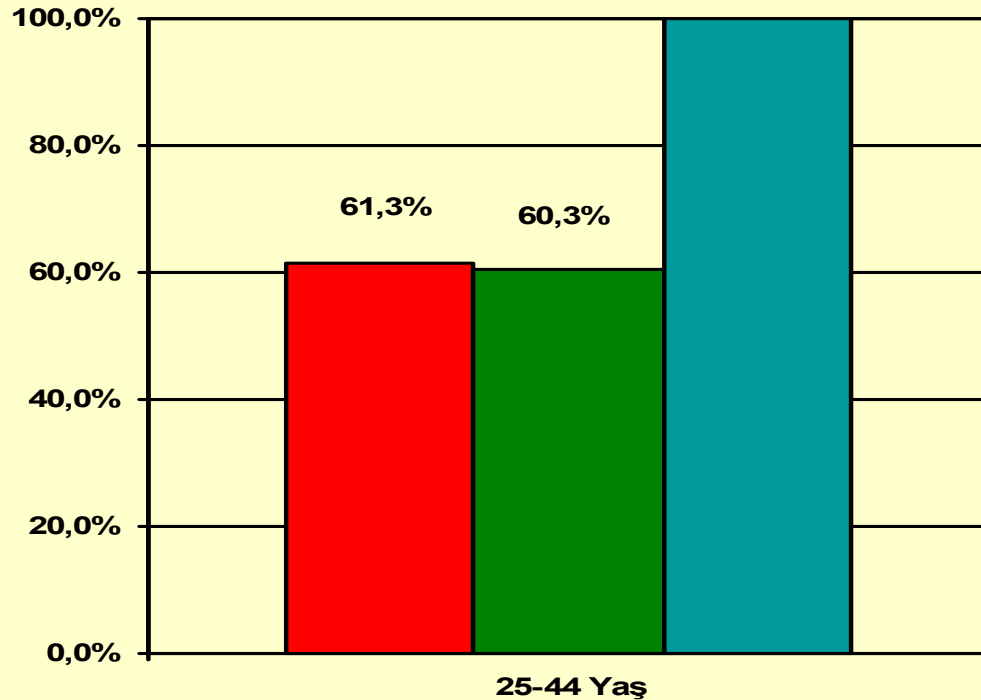
Türkiye'deki Orta Öğretim Sistemi Amaçlarına Ulaşamıyor

Diploma Türüne Göre İşsizlik Oranları (2003)

Diploma Türüne Göre Kazanç (2003) (Üniversite Mezunlarının Yüzdesi olarak)

■ Meslek ■ Genel ■ Üniversite

Orta Öğretim Müfredatı Seçenekler ve Değişiklikler SENARYO 1

- Yüksek düzeyde uzmanlaşma (alanlaşma 11 veya 12 yaşında başlar)
- Yüksek düzeyde seçicilik (farklı okul türlerine dağıtım için 11-12 yaşlarında sınav yapılması)
- Orta öğretimin ilk kademesinde mesleki eğitim temel bir seçenek
- Akademik alanlarda geleneksel disiplinler üzerinde odaklanma
- Mesleki alanda işe hazırlık ve uygulama

Orta Öğretim Müfredatı

Seçenekler ve Değişiklikler

SENARYO 2

- Uzmanlaşma ve seçme işlemi orta öğretimin ilk kademesinin sonuna ertelenir
- Bir dereceye kadar iç farklılaşmayı sağlamanın tek aracı “seçici konu sistemi”dir.
- Mesleki eğitim, orta öğretimin son aşamasına kaydırılır
- Genel ortak müfredata mesleki unsurlar dahil edilir
- Müfredatlar ötesi hususlar ve disiplinler arası yaklaşımlar göz önünde bulundurulur; ancak geleneksel alanlar orta öğretim müfredatının çerçevesini oluşturmaya devam eder

Orta Öğretim Müfredatı

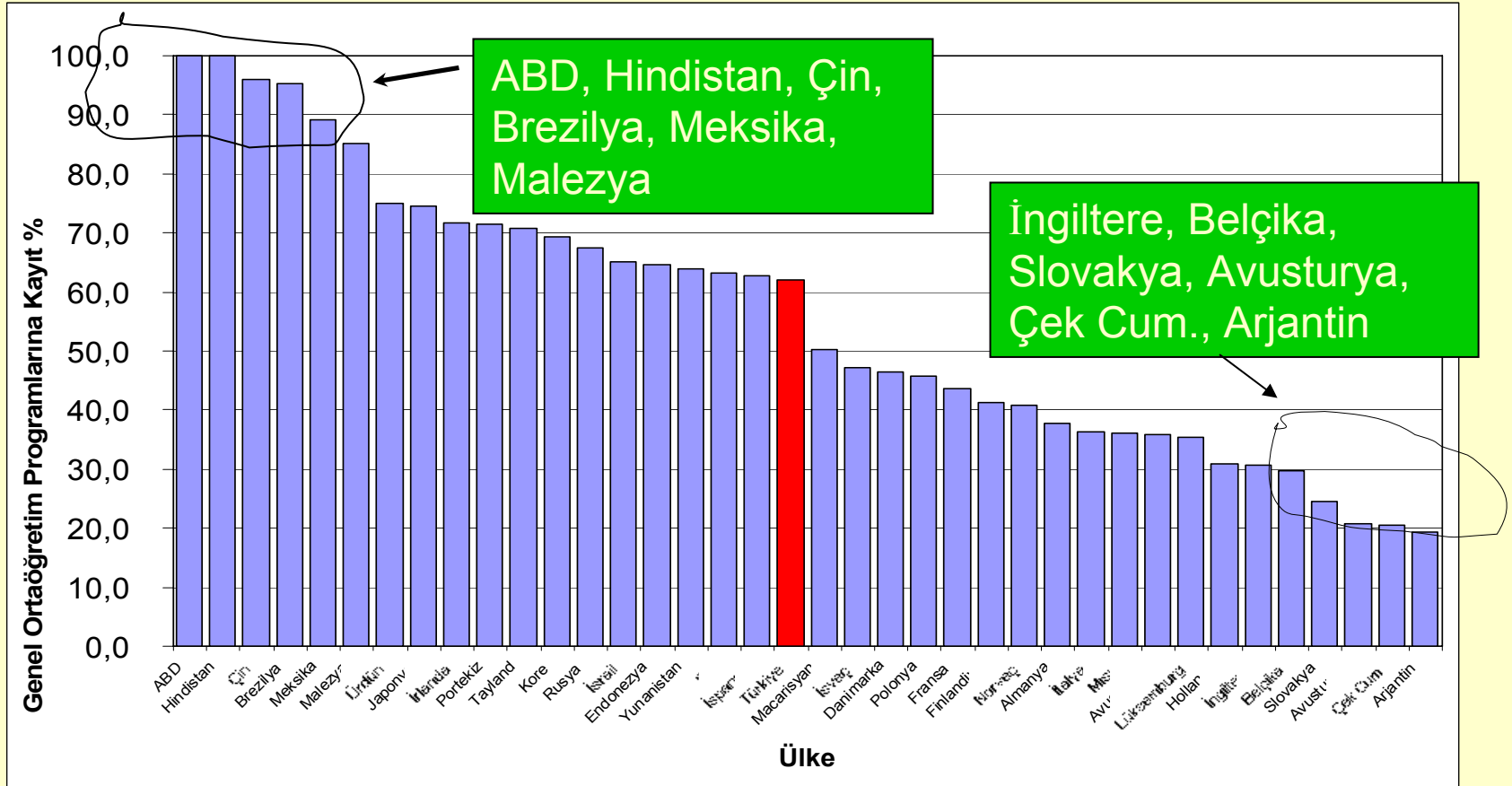
Seçenekler ve Değişiklikler

SENARYO 3

- Uzmanlaşma ve seçme işlemi orta öğretimin son aşamasının sonuna ertelenir
- Seçici sistem ve homojen öğrenci gruplandırması belirli bir lisedeki dahili seçim sistemini oluşturur
- Mesleki eğitim, tamamen orta öğretim sonrası bir kurumdur
- Mesleki unsurlar akademik müfredata daha büyük ölçüde yerleştirilir
- Dil ve matematik dersleri dışında, müfredatın kalan kısmı disiplinler gelenekten uzaklaştırılır ve böylelikle becerilere dayalı, proje esaslı ve müfredat ötesi alternatifler yaygınlaştırılır

Bir Eğitim Sisteminin Yapısı ile ilgili Hiçbir Uluslararası Norm Bulunmamaktadır

Genel Orta Öğretim Okullarına Kaydolan Orta Öğrenim Öğrencilerinin Yüzdesi

Kaliteli Orta Öğretimin Sürdürülebilir bir Şekilde Yaygınlaştırılması Uygulanabilir Midir?

- Hong-Kong, Kore, Malezya, Singapur, Tayvan, Finlandiya bunun mümkün olduğunu göstermiştir
- Ve kısa bir süre içinde bunu gerçekleştirmek mümkündür. 1990 ile 2000 yılları arasında bu ülkeler ortalama eğitim süresini 4.5 yıldan fazla arttırmışlardır
- Finlandiya ve Kore bunu, herkes için orta öğretime katılma fırsatını arttırarak ve okulların kalitesini eşitleyerek gerçekleştirmiştir.

Dünya Bankası'nın Orta Öğretim ile İlgili Önerileri

1. Orta Öğretime Ciddi Yatırım Yapın

- İller için yıllık hedefler belirleyerek, orta öğretimde okullaşma oranını 2015 yılına kadar yüzde 80'e çıkarmak için stratejik bir girişim başlatın
- 1997 yılındaki Temel Eğitim Reformu doğrultusunda orta öğretim için büyük çaplı bir yatırım başlatın
- Orta öğretim kurumlarında öğretmen başına düşen öğrenci oranını kademeli olarak 20-25 aralığını çıkarın; bu okullaşma kapasitesinin yükseltilmesine yardımcı olacaktır
- Orta öğretimi kademeli olarak zorunlu hale getirin
- Kızların ve yoksul ailelerin çocuklarının okula devam etmesi için daha fazla teşvik sağlayın

2. Tüm Orta Öğretim Kurumlarında Öğrenme Çıktılarını Arttırmaya Yönelik Mekanizmalar Uygulayın

- Okul kalitesi için göstergeler ve standartlar belirleyin
- Her bir okul için kalite hedefleri belirleyin ve okulları bu hedeflere ulaşmaları için teşvik edin
- Her okulun asgari standartları karşılamasını sağlayın
- Standartları asgari seviyenin çok daha üzerine çıkarın

3. Müfredat Standartlarını ve Eğitim Değerlendirmesini Uyumlaştırın

- Müfredata bağılı olarak öğrenme standartları belirleyin
- Tüm öğrencileri bu müfredat standartlarına göre değerlendirmek için testler geliştirin
- Öğrencilerin öğrenme performansı ile ilgili bu testlerin sonuçlarını öğrencilere ve ailelerine bildirin, ve
- Okul performansı sonuçlarını kamuoyuna bildirin

4. Öğretmen Eğitimi için Ulusal Bir Çerçeve Geliştirin

- Çerçeveyi yeni müfredat ile uyumlu hale getirin
- Mesleki beceri, bilgi, nitelik ve değerler açısından öğretmen yetkinliklerini tanımlayın
- Üniversiteler için, öğretmen eğitim programlarının tasarımı konusunda kılavuz ilkeler belirleyin
- Üniversitelerdeki öğretmen eğitim programları için kalite güvencesi, akreditasyon ve değerlendirme mekanizmaları oluşturun

5. Tüm Orta Öğretim Öğrencilerine Yüksek Öğrenime ve Vasıflı İstihdama Hazırlanmalarını için Fırsatlar Sağlayın

- Tüm öğrencilerin yüksek kaliteli eğitime erişimini sağlayın
- Meslek okullarındaki öğrencilere, hem genel orta öğretim diploması getirecek hem de kendilerini vasıflı istihdama hazırlayacak temel becerileri öğrenme imkanı tanıyın
- Genel orta öğretim okullarındaki öğrencilere uygulamalı beceri ve sertifika edinme imkanı tanıyın
- Her öğrencinin yüksek kalitede üniversite eğitimine hazırlanmasını sağlayın
- Gençlere, üniversite de dahil olmak üzere, eğitim süreçlerinin herhangi bir noktasında çalıştıkları konuları seçme esnekliği tanıyın

6. Orta Öğretimi, Tüm Öğrenciler için Yeni Beceriler Geliştirecek Şekilde Yapılandırın

- Uzmanlaşmaya daha yüksek sınıflarda geçmeye başlayın ve son aşamada da üniversitede uzmanlaşmaya geçin
- Beceri seviyesine dayalı gruplandırmayı azaltın (başarı düzeyi düşük olanların pahasına başarılı olanların başarı seviyesini yükseltmektedir)
- Müfredat tasarımına ve geliştirilmesine yönelik disiplinler gelenekten uzaklaşmaya başlayıp daha geniş müfredat alanlarını ve beceri merkezli yaklaşımları benimseyin
- Orta öğretim müfredatında aşırı kalabalıklaşmayı önleyin

7. ÖSS Sınavı Yerine, Yeni Bir Sistemle Orta Öğretim Sonunda “Becerilerin Kapsamlı Bir Şekilde Değerlendirilmesi”

- ÖSS, öğrencilerin neleri bildiği, neleri yapabildiği, nasıl bir muhakeme becerisine sahip olduğu ve becerilerini nasıl uyguladığı gibi geniş yetkinliklerini test eden çağdaş değerlendirmeler demeti şeklinde yeniden yapılandırılmalıdır
- Bu değerlendirmeler tüm öğrencileri, okulda öğrendikleri becerileri ortaya koymaya yönlendirmelidir
- Bu değerlendirmeler müfredat ile uyumlu olmalıdır
- Öğrencilerin becerileri hakkında hem işverenlere hem de yüksek öğretim kurumlarına bilgi sağlamalıdır.

Teşekkür Ederim